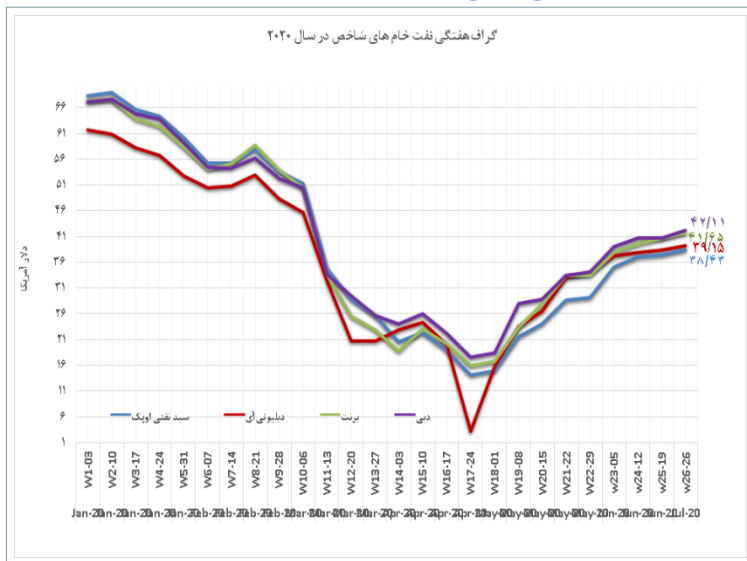

بررسی تحولات بازار نفت

نمودار (۱): قیمت نفت خام های شاخص برنت، دبلیوتی آی، دبی و سبد نفتی اوپک

متوسط هفتگی منتهی به ۲۶ ژوئن ۲۰۲۰ (دلار در هر بشکه)

روند قیمت ها

قیمت نفت خام های شاخص برنت، دبلیوتی آی و دبی در هفته گذشته در مجموع با کاهش محدودی مواجه شدند که دلیل اصلی آن کاهش رشد تقاضای نفت در چین و نگرانی از رشد اقتصادی جهان در سال جاری میلادی بود. البته باید به این موضوع توجه داشت که به دلیل کاهش عرضه بیشتر نفت خام های ترش و همچنین سود پالایشی بهتر آنها قیمت این نوع از نفت خام ها در مقایسه با نفت خام های شیرین، کمتر کاهش داشته است. لازم به ذکر است که تعداد دکل های نفتی فعال حفاری آمریکا در هفته گذشته با یک دستگاه کاهش به ۱۸۸ دستگاه رسید. ذخیره سازی تجاری نفت خام آمریکا نیز در همین مدت ۱/۴ میلیون بشکه افزایش یافت و به ۵۴۰/۷ میلیون بشکه رسید. افزایش خوراک پالایشگاهی نفت خام و کاهش واردات نفت خام به آمریکا از مهمترین عواملی بوده اند که در کنار تقویت تولید نفت باعث افزایش سطح ذخیره سازی نفت خام این کشور در هفته های اخیر شده است.

تغییرات هفتگی	متوسط هفته منتهی به ۲۶ ژوئن	روزانه ۲۶ ژوئن	
۱/۰۱	۴۱/۶۵	۴۰/۶۷	برنت موعدهار
۰/۷۴	۳۹/۱۵	۳۸/۴۹	دبلیوتی آی
۱/۳۷	۴۲/۱۱	۴۲/۰۲	دبی
۱/۱۱	۳۸/۴۳	۳۷/۹۹	سبد نفتی اوپک
۰/۲۷	۲/۵۰	۲/۱۸	اختلاف برنت و دبلیوتی آی

منبع: دبیرخانه اوپک

تغییرات	هفته منتهی به ۲۰۲۰/۶/۱۹	هفته منتهی به ۲۰۲۰/۶/۱۲	
۱/۴	۵۴۰/۷	۵۳۹/۳	ذخیره سازی تجاری نفت خام آمریکا (میلیون بشکه)
-۱/۷	۲۵۵/۳	۲۵۷/۰	ذخیره سازی بنزین (میلیون بشکه)
۰/۲۴	۱۳/۵۹	۱۳/۳۵	خوراک پالایشگاهی (میلیون بشکه در روز)
۰/۸	۷۳/۳	۷۲/۵	ظرفیت بهره برداری پالایشگاهی (درصد)
-۰/۱۶	۳/۸۴	۴/۰۰	خالص واردات نفت خام (میلیون بشکه در روز)
۰/۷	۳/۱۶	۲/۴۶	صادرات نفت خام (میلیون بشکه در روز)

منبع: اداره اطلاعات انرژی آمریکا

چالش‌های بازیافت تولید نفت شیل آمریکا

کاهش قیمت نفت و چشم‌انداز تداوم این شرایط در آینده باعث شده تا تولیدکنندگان نفت شیل به شدت به دنبال کاهش هزینه‌های حفاری و عملیات خود باشند. بسیاری از شرکت‌های بزرگ و متوسط تولیدکننده نفت شیل در آمریکا از سال ۲۰۱۴ به تدریج هزینه‌های تولید خود را کاهش داده‌اند، اما چشم‌انداز رکود بازار نفت در آمریکا، حداقل تا پایان سال ۲۰۲۱، باعث شده تا این شرکت‌ها مجبور شوند برای بقای خود در بازار نفت هزینه‌های تولید را بیشتر از گذشته کاهش دهند. با وجود آنکه برخی از تولیدکنندگان نفت شیل در تگزاس و حوضه نفتی پرمین توانسته‌اند برخی از چاه‌های خود را به لطف افزایش نسبی قیمت به مدار تولید بازگردانند. در همین رابطه بانک فدرال رزرو دالاس اقدام به یک نظرسنجی از تولیدکنندگان مهم نفت شیل کرده است. بر اساس نتایج این بررسی ۴۱ درصد از شرکت‌ها انتظار دارند فعالیت حفاری و تکمیل چاه در سال ۲۰۲۱ به وضعیت قبل از کرونا بازگردد، ۳۹ درصد معتقدند در سال ۲۰۲۲ به این شرایط بازخواهند گشت و ۱۶ درصد بازگشت به وضعیت قبل از کرونا را غیرممکن می‌دانند. بر اساس پرسش‌های مطرح شده از این شرکت‌های تولیدکننده در خصوص قیمت‌های نفت خام مورد نیاز برای از سرگیری حفر چاه‌های افقی می‌توان این جمع‌بندی را داشت: حدود ۳۰ درصد از شرکت‌ها ۳۶-۴۰ دلار در هر بشکه را قیمت مناسب برای از سرگیری حفاری و تکمیل چاه‌های افقی اعلام کرده‌اند. ۲۷ درصد دامنه ۴۱/۴۵ دلار در هر بشکه و ۲۴ درصد بیش از ۴۶ دلار در هر بشکه را قیمت مناسب معرفی کرده‌اند. البته در این میان ۱۹ درصد نیز معتقد بوده‌اند قیمت کمتر از ۳۶ دلار در هر بشکه نیز برای این منظور کافی است. نکته جالب توجه آنکه ۶۰ درصد از پاسخ‌دهندگان به این نظرسنجی معتقد بودند که مصرف نفت آمریکا تا قبل از سه ماهه چهارم ۲۰۲۱ به وضعیت نرمال برخواهد گشت. با توجه این چشم‌انداز نامطلوب، بسیاری از شرکت‌های تولیدکننده نفت شیل در منطقه پرمین تلاش می‌کنند هزینه‌های تولید خود را کاهش دهند. به عنوان نمونه شرکت نفت "کونچو" هزینه‌های حفاری و تکمیل چاه خود را به شدت کاهش داده است. این شرکت در سال گذشته نیز هزینه حفاری و تکمیل چاه را به ۱۱۴۹ دلار در هر فوت رسانده بود که کمتر از سال ۲۰۱۸ (۱۳۸۷ دلار در هر فوت) بود. شرکت "دایاموندبک انرژی" نیز هزینه حفاری و تکمیل چاه خود را در حوضه نفتی پرمین ۱۰۰ دلار در هر فوت کاهش داده است. البته در این میان باید به این موضوع نیز توجه داشت که شرکت‌های تولیدکننده نفت شیل دارای حجم بسیار زیادی از بدهی هستند. بر اساس مطالعه شرکت "دیلویت" کاهش ارزش دارایی تولیدکنندگان نفت شیل در سال ۲۰۲۰ برابر ۳۰۰ میلیارد دلار تخمین زده می‌شود. در نتیجه نسبت بدهی به دارایی‌های کل این شرکت‌ها از ۴۰ درصد در سال ۲۰۱۹ به ۵۴ درصد در سال

حدود ۳۰ درصد از
شرکت‌های تولیدکننده
نفت شیل در آمریکا قیمت
۳۶-۴۰ دلار در هر بشکه را
قیمت مناسب برای از
سرگیری حفاری و تکمیل
چاه‌های افقی اعلام
کرده‌اند. ۲۷ درصد دامنه
۴۱/۴۵ دلار در هر بشکه و
۲۴ درصد بیش از ۴۶ دلار
در هر بشکه را قیمت
مناسب معرفی کرده‌اند.

۲۰۲۰ افزایش خواهد یافت و این موضوع باعث خواهد شد تا با تعداد بیشتری از ورشکستگی‌ها در صنعت نفت شیل آمریکا مواجه شویم. از سال ۲۰۱۰ تا کنون میزان کسری جریان نقدی آزاد کل شرکت‌های تولیدکننده نفت شیل برابر ۳۰۰ میلیارد دلار بوده که سبب ۴۵۰ میلیارد دلار کاهش ارزش دارایی گردیده و ۱۹۰ شرکت تولیدکننده نفت شیل ورشکسته شده است. در حال حاضر حدود ۳۰ درصد از تولیدکنندگان نفت شیل از نظر فنی توان بازپرداخت بدهی‌های خود را ندارند، زیرا ارزش شرکت‌های آنها در قیمت نفت ۳۵ دلار در هر بشکه کمتر از خالص بدهی‌های آنهاست. این نسبت برای قیمت نفت ۲۰ دلار در هر بشکه برابر ۵۰ درصد خواهد بود. بی‌تردید تداوم کاهش حفظ قیمت‌های نفت در محدوده کمتر از ۳۵ دلار در هر بشکه باعث خواهد شد تا تعداد بیشتری از تولیدکنندگان نفت شیل با ورشکستگی مواجه شده و شاهد کاهش عرضه نفت خام آمریکا باشیم. البته در این میان نباید از موضوع ادغام و تملک شرکت‌های کوچکتر توسط شرکت‌های بزرگ غافل شد.

طراحی شاخص قیمت نفت جدید برای نفت خام آمریکا

شیوع بیماری کرونا و کاهش شدید تقاضای نفت در ماه آوریل همزمان با افزایش شدید عرضه نفت خام به دلیل جنگ قیمتی روسیه و عربستان باعث شد تا قیمت نفت خام آتی‌های یک ماهه دلبیوتی‌آی در تاریخ ۲۰ آوریل به دلیل افزایش شدید سطح ذخیره‌سازی‌های نفت خام و نزدیک شدن آن به حداکثر ظرفیت در هاب محصور در خشکی کوشینگ در اوکلاهاما به سطح (۳۷-) دلار در هر بشکه برسد، این در حالی بود که قیمت نفت در این تاریخ در دیگر مناطق آمریکا در ماه آوریل منفی نشد. این موضوع به خوبی نشان داد که شاخص قیمت دلبیوتی‌آی با هاب ذخیره‌سازی کوشینگ که ۵۰۰ مایل از هاب‌های صادراتی تگزاس فاصله داشته و محصور در خشکی است، معرف ارزش واقعی نفت خام در همه مناطق آمریکا نیست و نیاز است که در این شاخص قیمت نفت بازنگری به وجود آید. پلاتس به عنوان یکی از مهمترین آژانس‌های گزارش‌دهی قیمت در همین رابطه اقدام به معرفی یک شاخص قیمت جدید به نام American GulfCoast Select (AGS) نموده است که از تاریخ ۲۶ ژوئن ۲۰۲۰ راه‌اندازی شده است و این شاخص بیشتر بر نفت خام حوضه نفتی پرمین که برای صادرات ارسال می‌گردد متمرکز و به نحوی طراحی شده که ارزش نفت خام آمریکا بر روی دریا و هاب هیوستون را منعکس نماید. این نفت خام مانند نفت خام برنت به بازارهای بین‌المللی متصل بوده و تحت تأثیر اختلالات زیرساختی داخلی اقتصاد آمریکا نیست. بر اساس اعلام پلاتس، ای‌جی‌اس نماینده ارزش نفت خام سبک و شیرین آمریکا بر روی دریاست که در خلیج مکزیک ۱۵ تا ۴۵ روز قبل به صورت فوب بارگیری و به فروش می‌رود. به نظر می‌رسد این اقدام باعث خواهد شد تا اختلاف بین قیمت نفت

آژانس‌های گزارش‌دهی
قیمت پلاتس اقدام به
معرفی یک شاخص قیمت
جدید به نام American
GulfCoast Select
(AGS) نموده است که از
تاریخ ۲۶ ژوئن ۲۰۲۰
راه‌اندازی شده است و
بیشتر بر نفت خام حوضه
نفتی پرمین که برای
صادرات ارسال می‌گردد
متمرکز شده است.

خام برنت و نفت خام ای‌جی‌اس به عنوان شاخص نشان‌دهنده قیمت نفت آمریکا بر روی دریا تا حدود زیادی کاسته و علامت صحیح‌تری از وضعیت عرضه و تقاضا به معامله‌گران در بازارهای فیزیکی و مالی نفت داده شود. لازم به ذکر است لغو قانون منع صادرات نفت خام توسط کنگره در سال ۲۰۱۵ و افزایش صادرات آمریکا از ۵۰۰ هـ.ب.ر به ۳/۷ م.ب.ر در ماه فوریه ۲۰۲۰ به تدریج این اصلاح در شاخص قیمت نفت برای بازار آمریکا را ناگزیر کرده بود و تحولات پس از شیوع کرونا باعث شد تا این ناکارایی در شاخص دبلیوتی‌آی بیش از پیش مشهود گردد.

روند کند بازیافت تقاضای نفت در چین

تداوم تبعات شیوع ویروس کرونا و تاثیر منفی آن بر فعالیت‌های چین باعث شده تا رشد تقاضای نفت چین تضعیف گردد. در این رابطه رشد تقاضای نفت خام چین در ماه ژوئن کاهش یافت که دلیل اصلی آن میزان پایین سودهای پالایشی و سطح بالای ذخیره‌سازی نفتی در این کشور است. با توجه به اینکه نفت خام مخلوط "ای‌اس‌پی‌او" روسیه که از جمله مهترین نفت خام مورد استفاده در پالایشگاه‌های چین است، به دلیل کاهش تقاضای نفت خام توسط پالایشگران در این کشور، اختلاف قیمت بین نفت خام مخلوط "ای‌اس‌پی‌او" با نفت خام شاخص دبی کاهش یافت. لازم به ذکر است که اختلاف قیمت نفت خام "ای‌اس‌پی‌او" با شاخص نفت خام دبی در هفته منتهی به ۲۱ ژوئن با ۲۰ الی ۳۰ سنت در هر بشکه کاهش در مقایسه با هفته منتهی به ۱۴ ژوئن به ۳/۵ دلار در هر بشکه رسید. علاوه بر این، کاهش تقاضای نفت در چین بر اختلاف قیمت خام‌های ترش خاورمیانه و دبی نیز تاثیر منفی داشته و اختلاف قیمت محموله‌های بارگیری شده نفت خام سبک بصره برای سررسید ماه ژوئیه نسبت به نفت خام دبی در مقایسه با اختلاف قیمت ماه ژوئن ۸۰ سنت در هر بشکه کاهش داشته و به ۴/۲ دلار در هر بشکه رسیده است. از سوی دیگر با توجه به مازاد عرضه قابل توجه در بازار نفت، سطح ذخیره‌سازی نفت خام افزایش یافت و سطح ذخیره سازی نفت خام چین نیز از این قاعده مستثنی نبوده و این امر نیز موجب شده تا خریداران انگیزه کافی برای خرید بیشتر نفت برای مصرف در ماه‌های آتی را نداشته باشند و از طرف دیگر نبود ظرفیت خالی کافی برای ذخیره‌سازی نیز مزید بر علت شده است. علاوه بر این قبل از کرونا پالایشگران چینی بخش قابل توجهی از فرآورده‌های نفتی خود را صادر می‌کردند که در حال حاضر حتی با کنترل نسبی شیوع ویروس کرونا این امکان به طور محدود فراهم شده است. تمام عوامل مذکور باعث شده تا پالایشگران چینی به خصوص در بخش خصوص تمایلی به خرید بیشتر نفت خام و ذخیره‌سازی آن برای مصرف در دوره‌های آتی نداشته باشند. از سوی دیگر برخی پالایشگران اعلام کرده‌اند قیمت‌های نفت بالای ۴۰ دلار باعث منفی شدن سود پالایشی آن‌ها خواهد شد و این امر تمایل این خریداران به خرید نفت را کاهش داده است. لذا به

پالایشگران چینی اعلام کرده‌اند قیمت‌های نفت بالای ۴۰ دلار باعث منفی شدن سود پالایشی آن‌ها شده و تمایل این خریداران به خرید نفت را به شدت کاهش داده است.

نظر می‌رسد حتی در صورتی که شیوع ویروس کرونا کنترل شود، به علت بالا بودن سطح ذخیره سازی‌های نفت، پایین بودن سودهای پالایشی و نبود انگیزه مناسب برای تقاضای ناشی از انگیزه‌های احتکارانه نفت، سرعت بهبود رشد تقاضای نفت را با کندی مواجه کند.

تسریع در فرآیند تخلیه ذخیره‌سازی‌های نفت خام روی آب

طی ماه‌های اخیر به دلیل مازاد عرضه قابل توجه در بازار نفت و کمبود ظرفیت خالی ذخیره‌سازی نفت خام، سطح ذخیره‌سازی روی آب به بالاترین سطح خود یعنی در حدود ۱۹۰ الی ۲۰۰ میلیون بشکه رسید که این امر موجب افزایش نرخ کرایه نفت‌کش‌های بزرگ نفت‌خام نیز شد. در این رابطه نرخ کرایه حمل نفت خام نفت‌کش‌های بزرگ غرب آفریقا در هفته گذشته به کمترین میزان خود در ۱۱ ماه اخیر رسید که دلیل اصلی آن ظهور نشانه‌هایی از بهبود نسبی تقاضای نفت می‌باشد. با توجه به هزینه بالاتر نگهداری نفت خام در نفت‌کش‌ها در مقایسه با انبارهای نفت خام در خشکی، در هنگام کاهش سطح ذخیره‌سازی‌ها ابتدا میزان ذخیره‌سازی روی آب کاهش می‌یابد. در این راستا حتی بازارهای مالی نیز واکنشی مثبت به نشانه‌های بهبود تقاضای نفت نشان دادند و عمق کونتانگو در بازار نفت کاهش یافته است. لازم به ذکر است که روند کاهش ذخیره‌سازی‌ها در خشکی و روی آب به طور مستقیم تحت تاثیر سرعت بازگشت تقاضای نفت است. به نظر می‌رسد سرعت بازگشت تقاضای نفت حداقل در سال ۲۰۲۰ چندان سریع نباشد. سه دلیل اصلی وجود دارد که سرعت بازگشت تقاضای نفت را به طور منفی تحت تاثیر قرار می‌دهد. اولاً، شیوع ویروس کرونا باعث شده تا خدمات از راه دور به عنوان شیوه‌های مطلوب جای خود را در جامعه باز کند و این امر می‌تواند منجر به تغییر ساختاری در رفتار اقتصادی مردم شود و بخشی از تقاضای حمل و نقل را کاهش دهد. ثانیاً، با توجه به محدودیت ظرفیت خالی برای ذخیره‌سازی و پایین بودن همزمان سودهای پالایشی، انگیزه کافی برای پالایشگران وجود ندارد و لذا تقاضای خرید نفت با اهداف احتکارانه بسیار کم شده است. ثالثاً، با توجه به افزایش تعداد مبتلایان در هفته‌های اخیر، احتمال ظهور موج دوم کرونا در ماه‌های آینده بسیار زیاد است که می‌تواند سرعت بازگشت تقاضای نفت به حالت عادی را کاهش دهد. علاوه بر این، نقش اوپک پلاس نیز در ماه‌های آتی در خصوص کاهش سطح ذخیره‌سازی‌های روی آب می‌تواند بسیار تعیین کننده باشد، زیرا تصمیم این کشورها بر میزان مازاد عرضه بازار تاثیر مستقیم دارد و می‌تواند از طریق برقراری وضعیت بکواردیشن در بازار نفت سرعت تخلیه ذخیره‌سازی‌های نفت را به شدت تشدید نماید. البته این وضعیت به احتمال فراوان قیمت‌های نفت را برای مدتی به شدت کاهش خواهد داد.

*نرخ کرایه حمل نفت خام
نفت‌کش‌های بزرگ غرب
آفریقا در هفته گذشته به
کمترین میزان خود در ۱۱
ماه اخیر رسید که دلیل
اصلی آن ظهور نشانه‌هایی
از بهبود نسبی تقاضای نفت
می‌باشد.*

منبع شرکت بیکر هیوز		جدول (۲) : تعداد دکل‌های حفاری فعال در آمریکا و کانادا		
تغییرات سالانه	تغییرات هفتگی	۲۰۲۰/۶/۲۶	۲۰۲۰/۶/۱۹	
				آمریکا
-۶۰۵	-۱	۱۸۸	۱۸۹	تعداد دکل‌های نفتی
-۹۸	۰	۷۵	۷۵	تعداد دکل‌های گازی
-۷۰۳	-۱	۲۶۳	۲۶۴	مجموع تعداد دکل‌های آمریکا
				کانادا
-۸۰	-۱	۴	۵	تعداد دکل‌های نفتی
-۳۱	-۳	۹	۱۲	تعداد دکل‌های گازی
-۱۱۱	-۴	۱۳	۱۷	مجموع تعداد دکل‌های کانادا

آدرس اینترنتی نشریه

www.opec.mop.ir

مدیریت کل امور اوپک

و روابط با مجامع انرژی